

Kurzus kódja: BBN-FIL-234.05; FLN-208.08
Kurzus megnevezése: Az idea színeváltozásai a 17–18. században. Szeminárium
Kurzus megnevezése angolul: The transmutations of ideas in 17th and 18th c. philosophy
Kurzus előadója: Faragó-Szabó István farago-szabo@freemail.hu
Kurzus előadásának fogadóórása (hely és idő): Kedd 13.30 – 15.00

Kurzus előfeltétele(i): Előny a Descartes, Bacon és Hobbes filozófiájában való jártasság
A jegyszerzés módja(i): - Aktív részvétel, folyamatos munka - A főtémákhoz kapcsolódó, előre megadott témáról szóló kiselőadás (30 p) - Máj. 18-ig írásban (e-mail) benyújtandó, 3 oldal (12, 2-es sortávolság) terjedelmet meg <i>nem</i> haladó kisdolgozat. Az írásos dolgozat témája szabadon választható. A jegy megszerzéséhez mindhárom követelmény teljesítése szükséges.
Követelmények: lsd. „A jegyszerzés módja(i)” rovatban

<p>Kurzus leírása, tematikája:</p> <p>A szemináriumon elsősorban az idea fogalmára koncentrálni megvizsgáljuk, hogy a terminológiai és tematikus azonosságokon (ideák csoportosítása, minőségek/tulajdonságok kategorizálása, szubsztanciák), és a megoldási javaslatok hasonló szerkezetén túl (Berkeley-nél és Hume-nál: az absztrakt ideák kritikája, elsődleges/másodlagos megkülönböztetés elvetése, a szubsztancia kritikája) milyen kötelek lehetnek fel az idea fogalmára vonatkozó episztemológiai nézeteik közt. A XIX. sz-i filozófiatörténetírás nagy találmánya, a triumvirátus tagjait összekötő „empirizmus” az elmúlt fél évszázad kutatásai fényében erodálódott; afféle esernyő-fogalomnak bizonyult, amely legfeljebb a különbségek elfedésére szolgál. A triumvirátus tagjainak viszonya aszimmetrikus: Hume-nál csupán néhány elszórt utalás található Berkeley-ra, akinek viszont egész életművét szokás Locke kritikájaként felfogni. A szeminárium fő célja, hogy erőszakolt fogalmi keretek mellőzésével, az idea centrális fogalmához kapcsolódó kérdéseket dolgozzunk fel.</p> <p>Választható kiselőadás témák:</p> <p>Bevezető előadás</p> <ol style="list-style-type: none"> Locke idea-fogalma <ol style="list-style-type: none"> Innátizmus idea-mint mentális tárgy vs idea mint intencionális tartalom elsődleges ideák keletkezése absztrakt/általános ideák elsődleges/másodlagos minőségek/ideák   Berkeley Locke-kritikája. <ol style="list-style-type: none"> Az locke-i ideafogalom kritikája Az elsődleges/másodlagos megkülönböztetés Nyelvkritika: a józan ész, az általánosság függvény elmélete, az idea-mint-jelentés kritikája. A szubsztancia kritikája. Az illúzió-argumentum, és az <i>esse est percipi</i>   Hume: „benyomások és ideák”: radikális redukcionizmus A külvilág problémája <p>Az egyes témákhoz szakirodalmat egyénileg beszélünk meg.</p>
--

<p>Kurzushoz tartozó kötelező irodalom:</p> <p>John Locke, <i>Értekezés az emberi értelemről</i>, 2003 Osiris. I könyv, II könyv: I-II, V, VI, VIII, XXIII, XXIV, XXX, XXXI, XXXII; III. könyv: I, II, III.</p> <p>George Berkeley, <i>Tanulmány az emberi megismerés alapelveiről</i>, L'Harmattan, 2006, Bevezetés, és 1-49 §., 83 – 115 old.</p> <p><i>Tanulmány az emberi értelemről</i>, Helikon, 1973, I- VII, XII.,</p>
--

David Hume, *Értekezés az emberi természetről*, Akadémiai, 2006, az I. és a IV. könyv
David Hume *Tanulmány az emberi értelemről*, Helikon, 1973, XII.,

Kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

Általános megközelítések, monográfiák

Forrai Gábor, *A jelek tana. Locke ismeretelmélete és metafizikája*, L'Harmattan, 2005, 1 – 7 fejezetek (az I fejezethez kapcsolódóan: Altrichter Ferenc, „Forrai, Locke és az innátizmus” c. cikke *Világosság*, 2008/7 – 8, 167 – 191)

Faragó-Szabó István, Utószó, John Locke, *Értekezés az emberi értelemről*, (2003 Osiris) c. művéhez

Warnock, G., 1969, *Berkeley*, Penguin

Pears, David, 1991, *Hume's System*, Oxford

Passmore, 1952, *Hume's Intentions*, Cambridge

Strawson, Galen, 1992, *The Secret Connection*, Oxford

II. Speciális témákhoz cikkek:

Aschroft (ed.) *John Locke Critical Assessment*, Vol. I., II., III. London: Routledge

Stanley Tweyman, ed.: *David Hume*, 1995, *Critical Assessments*, vols. I. - II.. London: Routledge,

W. E. Creery, *George Berkeley Critical Assessment*, Vol. I., II., III. London: Routledge